

**A KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL
2020. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSÉNEK
VÉGREHAJTÁSA**



Dr. Vukovich Gabriella
elnök



Budapest, 2021. augusztus „5.”

Intézmény neve: Központi Statisztikai Hivatal

Intézmény honlapjának címe: www.ksh.hu

Intézmény törzskönyvi nyilvántartási száma: 302722

A Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény (továbbiakban: Stt.), valamint a Kit. szerinti kormányzati főhivatal, amely felett a felügyeletet a Miniszterelnökséget vezető miniszter látja el.

A KSH feladatait és hatáskörét 2020. évben az Stt.-ben meghatározottak szerint látta el.

A KSH célja, hogy statisztikai információk nyilvánosságra hozatalával valóságghú, tárgyilagos képet adjon a társadalom, a gazdaság, a környezet állapotáról és annak változásairól az állami szervek, az önkormányzatok, a gazdasági szervezetek – beleértve a pénzügyi piacokat –, a civil szervezetek, a tudományos tevékenységet végzők, a közvélemény, a média szereplői, valamint a nemzetközi szervezetek, különösen az Európai Unió intézményei számára.

A KSH elnöke Magyarország főstatisztikusa, felelős a Hivatalos Statisztikai Szolgálat tevékenységének koordinációjáért, és képviseli a magyar hivatalos statisztikát a különböző nemzetközi fórumokon.

A KSH a hivatalos statisztikai tevékenysége során a Stt.-ben, valamint a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében foglalt elveket tartja szem előtt:

- szakmai függetlenség;
- pártatlanság;
- objektivitás;
- megbízhatóság;
- minőség iránti elkötelezettség;
- a statisztikai adatok bizalmas kezelése;
- költséghatékonyosság.

A KSH mint szervezet az alábbi értékeket követi:

- függetlenség és objektivitás;
- szolgáltató jellegű működés;
- minőség iránti elkötelezettség;
- hagyomány és megújulási képesség;
- kutatás és fejlesztés;
- együttműködési készség;
- fejlett intézményi infrastruktúra;
- hatékonyság.

A KSH-nak 2020-ban az alábbi konkrét célok elérésén keresztül sikerült küldetését és átfogó célkitűzését megvalósítania:

- Az Agrárcenzus 2020 hatékony végrehajtása és a felhasználói igényeknek megfelelő, jó minőségű, időszerű statisztikai adatok közzététele.
- A 2021. évi népszámlálás előkészítése, beleértve annak hatékony végrehajtását elősegítő szervezet kialakítását, a megfelelő végrehajtást szabályozó Kormányrendelet előterjesztését.

- A hivatal 2030-ig tartó stratégiájának kidolgozása.
- Az akkreditációs eljárások eredményeinek feldolgozása, az intézkedési tervek megvalósulásának támogatása és követése a Hivatalos Statisztikai Szolgálat körében.
- A közsféra adatainak további felhasználásáról szóló irányelvben (PSI-irányelv) foglaltak alkalmazására való felkészülés.
- Tájékoztatásra kész adatok adatbázisának kialakítása.
- A külkereskedelem-statisztika termelési folyamatainak fejlesztése, a hatékonyság növelése a hivatali rendszerekben történő megvalósítással, figyelembe véve az EU tervezett új keretjogszabályaival összefüggő előzetes felkészülésből eredő, a mikroadatcsere érdekében szükséges feladatokat.
- Az Egységes Adatfeldolgozó Rendszer feladatainak ütemterv szerinti végrehajtása.
- A vállalkozások, vállalatcsoportok globalizáció kihívásaiból eredő statisztikai feladatainak előkészítése, végrehajtása.
- A területi statisztika megújítása.
- A Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiából eredő statisztikai feladatok végrehajtása.
- Az összeírás típusú adatgyűjtések szervezeti, technikai hátterének továbbfejlesztése.
- A statisztikai adatgyűjtés-szervezést, adatfelvételt és adat-előkészítést támogató informatikai keretrendszerek hatékonyságot javító, a censzusokat is szolgáló, valamint az adatszolgáltatók és statisztikusok elvárásainak megfelelő megújítása.
- A KSH és a partnerei közötti együttműködésből eredő feladatok végrehajtása, a jó kapcsolatok fenntartása.
- A „Quality of European Statistics (Q2020) nemzetközi konferenciasorozat 10., Budapesten rendezendő konferenciájának szakmai előkészítése, a rendezvény lebonyolítására a Covid19-járvány miatt nem került sor.
- A népmozgalmi statisztikai adatfelvételek korszerűsítése, elektronikus adatszolgáltatási rendszerének kialakítása.
- Felkészülés a KSH ISO9001 szerinti tanúsítására.
- Felkészülés az Európai Statisztika Gyakorlati Kódexének való megfelelést vizsgáló auditra a kapcsolódó uniós munkacsoportokban való aktív részvétellel.

A KSH 2020. ÉVI TEVÉKENYSÉGE

Adatfelvételek, adat-előállítás

A KSH 2020-ban 210 727 gazdálkodó szervezetet kért fel adatszolgáltatásra, és tőlük összesen 894 299 darab kérdőív kitöltését várta az év során. A beérkezett kérdőívek száma 776 004 darab volt, ami összességében 87%-os beérkezési arányt jelent. Az adatot tartalmazó kérdőívek aránya 85% volt, így a KSH ebben a körben mintegy 660 ezer kérdőív adatait dolgozta fel.

Ezek mellett feldolgozásra került valamennyi alakuló szervezet jelentése, ez 14 ezer szervezetet jelentett éves szinten. Az úgynevezett regiszter-karbantartó kérdőívnél pedig több mint 5 ezer olyan szervezettől kellett adatot gyűjteni, akikről hiányosak voltak az információk.

A népmozgalmi statisztikák elkészítéséhez a mintegy 316 ezer népesedési eseményről kiállított kérdőív kiegészült a haláloki szakterület mintegy 180 ezer statisztikai célú dokumentumának feldolgozásával.

2020-ban került sor a 10 éves gyakoriságú Agrárcenzus összeírásra, amelyben 781 729 adatszolgáltató mezőgazdasági gazdálkodó közel 612 ezer kérdőívének adatát gyűjtötte be a KSH. 4024 összeíró dolgozott a terepen, munkájukat 225 területi szervező szervezte és felügyelte. A járványhelyzet miatt a felvétel halasztásra került, és számos kihívással szembesült a KSH az újratervezés és végrehajtás alatt. Az összeírók rotációja a vártnál jóval magasabb volt, a szerződéskötés előtt már lemorzsolódott kb. az összeírásra kiválasztottak 5%-a, a szerződések megkötését követően további 13%-uk lépett vissza. Ezen esetek mintegy 80%-ában új összeírót állított be a KSH, a többi visszamondott körzet címeit pedig már meglévő összeíróhoz rendelte. A végrehajtás közben, a járványhelyzettel összefüggésben a KSH biztosította a telefonos kikérdezés lehetőségét is meghatározott keretek között, végül 8200 cím összeírása történt meg telefonos kikérdezéssel.

A lakossági adatfelvételek lebonyolításához 378 234 címet kerestek fel az összeírók, amelynek eredményeként 259 527 darab kitöltött kérdőív jelent meg a KSH feldolgozási rendszerében.

Mindösszesen tehát 2020-ban a KSH körülbelül 2,3 millió adatlap és kérdőív információt alapján készítette el a hivatalos statisztikáit.

A KSH az adatszolgáltatók kiszolgálására az év minden munkanapján elérhető telefonos ügyfélszolgálatot üzemeltetett, ahol az egyes kérdőívek kitöltésével kapcsolatos szakmai kérdéseken túl folyamatosan támogatta a kérdőívek kitöltésére szolgáló elektronikus felület (KSH-ELEKTRA) kezelésével, az oda való regisztrálással és bejelentkezéssel kapcsolatban felmerülő problémák megoldását is, de itt történt 2020-ban a koronavírus-járvány miatt telefonon lefolytatott lakossági felvételekkel kapcsolatban felmerülő lakossági megkeresések kezelése is.

2020-ban a telefonos ügyfélszolgálat zöld számára összesen 69 150 hívás futott be az adatszolgáltatóktól. Az ügyfeleket a KSH automata hangüzenetekkel is tájékoztatta néhány gyakran ismétlődő kérdéskörrel kapcsolatban, ezzel együtt kérhető egy adott kérdőívhez közvetlen szakértői segítség (ezen hívások száma kb. 20 ezer volt), illetve általános ügyintézői segítség (kb. 28 ezer ilyen hívás). A megkeresések átlagosan napi 200 hívás kezelését jelentették, de a terheltebb időszakokban felmehetett 1200 hívás fölé. A telefonos ügyfélszolgálat működésének egyik fő mennyiségi mutatószáma az ügyintézők által nem kezelt hívások aránya, amelyet 2020-ban is sikerült a célként kitűzött 10%-os szint alatt tartani.

Kiemelt adatfelvételek, programok

Az évenként ismétlődő adatfelvételek mellett folytatódott az új adatforrások feltérképezése és az adatgyűjtési folyamatokba való beépítése, valamint 2020-ban került végrehajtásra az Agrárcenzus és folytatódott a KSH másik nagy összeírásának, a népszámlálásnak az előkészítése.

Európai uniós és hazai jogszabályi felhatalmazás alapján 2020-ban sor került az agrárcenzus végrehajtására. A teljes körű mezőgazdasági összeírás célja az volt, hogy részletes adatokat szolgáltatson a magyar agrárium aktuális helyzetéről. A koronavírus-járvány miatt az összeírás időszaka több körben módosult. A befejezési időpontja 2020. június 30-ról november 22-re változott. Az online szakaszban az adatszolgáltatók negyede élt az önkitöltés lehetőségével. Ennek során megvalósult az adatgyűjtéssel párhuzamos adatjavítás, outlier szűrés.

A 2021. évi népszámlálás elhalasztásra került, a kapcsolódó feladatok végrehajtása azonban 2020-ban megkezdődött: ez magában foglalta többek között a végrehajtási rendelet elkészítését, a területi végrehajtási-irányítási szervezet felállítását, és a KSH-s résztvevők oktatásának előkészítését is. A végleges, geokódolt népszámlálási címállomány szintén elkészült, a körzetesítő algoritmus véglegesnek tekinthető, a geokódoló algoritmus finomhangolása megtörtént. A kérdőív a digitális kompetenciára és a beszélt nyelvre vonatkozó kérdések kivételével véglegesnek tekinthető. A felhasználói elégedettség méréshez a kognitív tesztelés megtörtént, az eredmények kiértékelése elkészült. Az adatkezelési tájékoztató kész, angol nyelvre történő fordítása megkezdődött. A civil szervezetekkel történő egyeztetések második köre lezajlott. A kérdőívkitöltő alkalmazás elkészült és tesztelésre került. Az ehhez kapcsolódó akadálymentesítési audit első változata szintén elkészült, ez alapján a fejlesztők a változtatásokat elkezdték. Az eszközzel és felhasználókezelő alkalmazások is elkészültek, tesztelésük megtörtént. A riportok és az összeírói címjegyzék fejlesztéséhez a végleges specifikációk elkészültek. A területi végrehajtáshoz kapcsolódó útmutatók részben elkészültek, a tájékoztató, az értesítők és a megtagadói levelek első változatban rendelkezésre állnak. 2020 során megkezdődött az adat-előkészítés és az adatfeldolgozás előkészítése. Folyamatban volt a pótlási eljárások kialakítása, illetve az EAR-eljárások kialakítása. Az adatgyűjtési szakaszra és adat-előkészítés, -feldolgozási szakaszra vonatkozóan elkészültek az adatgyűjtés előtti állapotot tükröző aktualizált hatásvizsgálatok. A népszámlálási honlaphoz részben elkészültek az induló tartalmak, a KSH-oldal fejlesztései, valamint a tájékoztatás előkészítése is elkezdődött.

2020. május 1. és május 16. között négy orvosi egyetem és a Központi Statisztikai Hivatal együttműködésével valósult meg a H-UNCOVER országos felmérés, melynek célja az volt, hogy reprezentatív országos klinikai járványügyi felméréssel objektív keresztmetszeti képet adjon a koronavírus-járvány kiterjedéséről és az új típusú koronavírussal fertőzöttek, átfertőzöttek valós számáról. A felmérésben a KSH által vett véletlenszerű kiválasztással képzett minta alapján, a magánháztartásokban élő, 14 éves és idősebb személyek közül 17 787 fő meghívásos módon vehetett részt az ország egész területéről. A meghívott személyek az ország megfelelő korú lakosságát reprezentálták. A H-UNCOVER vizsgálat eredménye alapja volt a sikeres járványügyi exitstratégiának, a korlátozó intézkedések enyhítésének 2020 tavaszának végén.

Új adatforrások, kutatási statisztikák

A KSH 2020-ban számos fejlesztést hajtott végre és projektet valósított meg. A fejlesztések döntő többsége két fő területre irányult: folytatódott új adatforrások feltérképezése és ezeknek az adatgyűjtési folyamatokba való beépítése. A Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt. kameraadatainak felhasználásával megvalósult a nemzetközi utazások alapsokasági adatainak becsléséhez szükséges átalakítás. Sor került az elektronikus beszámoló átalakítására és a hasonló tartalmú adminisztratív adatok szinkronba hozására, továbbá a multinacionális vállalatcsoportok adatforrásaként szolgáló NAV országjelentés-adatainak átvételére és felhasználására. Megvalósult a mezőgazdasági statisztika mintavételes adatgyűjtésének modernizálása, ami az adatszolgáltatói terhek és az erőforrásigények csökkentése miatt fontos. Kialakításra kerültek a fenntartható fejlesztési célok indikátorrendszerének alapjai. A K+F+I területén bevezetett 12 új mutató lehetővé tette a STADAT-táblák bővítését, annak szerkezeti átalakítását a tervezett, új struktúrában. A fogyasztóiár-adatgyűjtés modern technikai beépültek az adatgyűjtésbe. Az ÁFA- adatok alapján az adatgyűjtés részlegesen kiváltásra került a negyedéves teljesítményadatok becslése révén. Sor került egy új üzleti partnertől, az Ingatlan.com Zrt.-től a lakáspiaci hirdetési információk átvételére és felhasználására, továbbá – a NAV illetékhivatali állományában – az új adatforrások bevonására a 30 millió forint feletti értékű, új építésű lakások elkülönítése céljából. A munkaerő-felméréshez adminisztratív kereseti adatokat épített be a KSH, emellett pedig

kidolgozta a negyedéves szektorszámilák összeállításához szükséges feldolgozási folyamatokat.

Az új adatforrások beépítése mellett több, általános módszertani, minőséget és folyamatokat érintő újítás is zajlott az év folyamán.

Megvalósult az egészségügyi számlák, a keresetstatisztika, illetve a kis- és közepes vállalkozások gazdasági egység szintű besorolásának módszertani fejlesztése. A bruttó nemzeti jövedelem számításának az ellenőrzéséhez kapcsolódó feladatokban a KSH kidolgozta az országspecifikus rezervációkat. Fejlesztésen esett át a szociális ellátás számlarendszere, illetve a területi lehatárolásokhoz kapcsolódó kompozitmutatók. Folyamatban van a SAIO-jogszabály (Statistics on Agricultural Input/Output) előkészítése, és újraindult az üresálláshely-statisztika megújíthatósága web scraping technikával. Elkezdődött a népesség-előrejelzés módszertanának kidolgozása, az eredmények közlésének előkészítése, valamint a népmozgalmi gyorstájékoztató megjelenésének T+1 hónapra történő felgyorsítása. Sor került a gazdasági egységek közös adatbázisának fejlesztésére, az új megfigyelési egységre történő átállítására, a termék-külkereskedelmi statisztika előállításának KSH-ba történő szervezésére, és a nemzeti számlák európai rendszerének szektorkódfejlesztése.

A 2020. évi koronavírus-járvány a KSH munkáját is nagyban befolyásolta. Számos témakörben, projektben és határidőhöz kötött feladatok ellátásában is módosításokra volt szükség, amely módszertani fejlesztéseket, új adatforrások adatgyűjtési folyamatokba való beépítését eredményezte. A kapott statisztikai adatok mielőbbi publikációja érdekében több, hagyományos statisztikai adat-előállítás megváltoztatására is sor került, pl.: a korábban ellenőrzésre használt elektronikus anyakönyvi rendszer lett az elsődleges adatforrása a születési, házasságkötési és halálozási adatok heti és havi közlésének. Az elektronikus anyakönyvi rendszerből átvett halálozási adatok alapján kialakításra került a heti esetszámok becslési módszere, és napi elemzés készült a koronavírus hazai és nemzetközi adataiból. Sor került a koronavírus-járvány munkaerőpiaci hatásának feltérképezésére, a járvány gazdasági következményei miatt megélhetési nehézséggel küzdők komplex mutatójának kialakítására és heti publikálására.

A Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiából eredő statisztikai feladatok végrehajtása 2020-ban megtörtént. Folytatódott a területi statisztika megújítása és a külkereskedelem-statisztika termelési folyamatainak fejlesztése céljából a mikroadatcserére irányuló törekvések. Teljesültek a vállalkozások – globalizáció kihívásaiból eredő – statisztikai feladatainak mérföldkövei.

2020-ban Magyarország harmadik alkalommal vett részt az Európai Központi Bank által szervezett, nemzetközi Miből élünk? című adatfelvételben, amely a háztartások életkörülményeinek feltárására irányult. Az MNB–KSH-megállapodás keretein belül az adatfelvételt a KSH végezte az ország 345 településén, 2020. szeptember 15. és december 31. között. A kérdezők 15 ezer háztartást kerestek fel, és gyűjtöttek információt a háztartások pénzügyi helyzetére, jövedelmi viszonyaira, fogyasztási és megtakarítási szokásaira, illetve adósságára vonatkozóan.

Magyarország élelmiszer-önellátására, valamint az ipari termelés becsült részadatakból történő számítására kutatási statisztika kidolgozására került sor, de a havi termékforgalmi statisztika területén és a fogyasztóiár-indexhez kapcsolódóan is megkezdődött a statisztikák fejlesztése, valamint a kísérleti statisztikák előkészítése.

Adatszolgáltatói terhek csökkentése

A kérdőívek előállítása adminisztratív teherként jelentkezik az adatszolgáltatásra kijelölt szervezetek oldalán. A terhet elsősorban az egyes jelentések kitöltésére, az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésére fordított átlagos kitöltési idő határozza meg. Az adatszolgáltatói terhek nyomon követése során figyelemmel van a KSH a nemleges jelentések beadására

fordított időkre is, hiszen a jelentés megismerése, a kitöltéshez szükséges adatok azonosítása, illetve magának a kérdőívkitöltő rendszernek a használata néhány perces ráfordítást ebben az esetben is igényel.

Az adatszolgáltatói terhek 2019. évi mérése alapján kijelenthető, hogy – nem feledve az egyes szervezetek méretéből, árbevételéből, tevékenységi köréből fakadó, esetenként markáns eltéréseket – összességében elindult egy kedvező irányú változás, azaz a kérdőívek kitöltésére fordított összes idő csökkent az előző évekhez képest. A KSH célja az, hogy ezt a pozitív változást a kérdőíveken bekért adatmennyiség számosságának csökkentésével, kiegészítő módszertani becslési eljárások széleskörű alkalmazásával gyorsítsa.

A tehercsökkenés szinte minden adatgyűjtés kapcsán megfigyelhető volt. Külön örvendetes, hogy az Intrastat-kérdőívek esetében, ami egyrészt sok szervezetet érint, másrészt havi gyakoriságú kérdőív, az átlagos kitöltési idő a megelőző években mért felére csökkent, köszönhetően az elektronikus adatgyűjtő felület bejártatott, a felhasználók által alaposan kiismert használatának.

Adatgyűjtés-módszertani fejlesztések

A KSH kiemelt célja a lakossági adatgyűjtések terén a webes adatszolgáltatások ösztönzése, így az adatgyűjtés-módszertani területen végzett tesztek és a javasolt fejlesztések 2020-ban is elsősorban erre a területre irányultak. Tavalyi adatgyűjtés-módszertani területen kiemelt eredménynek lehetett tekinteni a 2021. évi népszámláláshoz kapcsolódó próbafelvételek módszertani megtervezését, illetve a KSH különféle lakossági adatgyűjtéseit kísérő kognitív tesztelési programot. A kognitív tesztelések eredményeként egyrészt minőségjavítást tud elérni a KSH az általa alkalmazott lakossági adatgyűjtéseinek kérdőívén (a kitöltők kognitív folyamatainak jobb megértése és így jobb leképezése kérdések és kérdezéstechnikai megoldások segítségével), másrészt a kognitív tesztelés módszertanának egységesítése és bevezetése hosszabb távon szolgálja a minőségjavítást.

2020-ban a népmozgalmi statisztikai adatfelvételek korszerűsítése, elektronikus adatszolgáltatási rendszerének kialakítása a BM vezetésével megvalósuló három önálló projekt (Okmánykelengye projekt, Házasság projekt, Elhalálozás projekt) részeként indult el. Ezen projektek célja az egyes eljárások egyszerűsítése és elektronizálása érdekében szükséges törvénymódosításokról szóló 2019. évi CXVI. törvény értelmében az egyes élethelyzetekkel, mint a gyermek születésével, a házasságkötéssel, a halálesettel kapcsolatban az állampolgárokat érintő eljárások egyszerűsítése, a különböző államigazgatási folyamatok automatizálása. A projekteken a BM-en kívül több szervezet, a NAV, MÁK, NEAK, OKFŐ, KSH, Miniszterelnökség, Állami Nyomda vesznek részt. A különböző eljárások egyszerűsítése között szerepel a népmozgalmi statisztikai adatgyűjtések elektronikus kitöltésének, továbbításának megvalósítása.

A tavalyi év első felében a projekt ütemtervének megfelelően elkészültek az igazgatási, illetve informatikai rendszertervek, az interfészspecifikációk. Továbbá megtörténtek a szükséges jogszabályi módosítások, összeállításra kerültek a bevezetéssel kapcsolatos oktatási anyagok, segédletek. Az év második felében elkezdődtek a hivatalon belül az informatikai fejlesztések, ezen fejlesztések egy része, pl. a KKSZB-hez a KARÁT-rendszeren keresztül történő csatlakozás kialakítása az év végéig megvalósult.

Informatikai fejlesztések

A statisztikai adatgyűjtés-szervezést, adatfelvételt és adat-előkészítést támogató informatikai keretrendszerek megújítása keretében a KSH az összeírás típusú adatfelvételek terén egy új, modern technológián alapuló, saját fejlesztési adatgyűjtő rendszert, a MAJA-rendszert vezetett be 2020 elején. Az új rendszer segítségével a KSH először valósította meg teljesen saját fejlesztésű rendszerekkel és saját üzemeltetéssel egy olyan nagy volumenű adatfelvétel, mint az Agrárcenzus 2020 összeírásának a végrehajtását. Az Agrárcenzus mellett 2020-ban

összesen 5 felvétel integrálása valósult meg az új rendszerben, köztük az ország szempontjából kiemelten fontos népszámlálás próbafelvételei is. Az adatgyűjtő rendszer mellett a KSH biztosította az Agrárcenzus esetén az adatgyűjtés-szervezést és adat-előkészítést szolgáló informatikai alkalmazásokat is, amelyek hatékonyan támogatták a nagy létszámú szervező és statisztikus munkáját.

Az összeírások technikai támogatásában jelentős fejlesztés volt 2020-ban, hogy első ízben a KSH teljes mértékben saját mobileszközökön valósította meg az Agrárcenzust, amely mind hatékonyság, mind pedig IT-biztonsági szempontból jelentős előrelépés.

A gazdaságstatisztikai és intézményi adatgyűjtések adatgyűjtő rendszerének technológiai megújításának eredményeként 2020 végére elkészült a hivatal KSH–ELEKTRA-rendszerének új verziója, amely hatékonyan támogatja 2021-től az adatszolgáltatói kötelezettségek teljesítését.

Minőségmenedzsment

A folyamatok a hivatali működés, és így a minőségirányítási rendszer alapját képezik. Meghatározásuk, felügyelet alatt tartásuk megfelelő háttérrel tud biztosítani a vezetői kontrollhoz, a döntéshozatal támogatásához és így a szabvány szerinti működéshez. A minőségirányítási rendszer fejlesztése, az ISO 9001 szabvány szerinti tanúsításra való felkészülés érdekében 2020-ban megkezdődött a folyamatok felmérésével kapcsolatos előkészítő munka. A KSH célja, hogy az egyes leírások, folyamatábrák közvetlen felhasználásán túl egy olyan eszköz is létrejöjjön, amely a szervezeti döntéshozatalt, az irányítást hatékonyan támogatni tudja. A felmérések eredményeképp – a folyamatleírások mellett – kidolgozásra kerülnek az architektúra egyes elemei, valamint a gyakorlati tapasztalatok alapján megtörténik egyes nemzetközi/hazai modellek hivatali folyamatokkal történő összerendelése, bevezetése is.

A felhasználói igények magas színvonalon történő kiszolgálása, az érthetőség javítása, valamint a szakstatisztikák fejlesztése érdekében 2020-ban folytatódott a minőségjelentések és a leíró információkat tartalmazó szakstatisztikai dokumentáció technológiai megújítása kapcsán korábban megkezdett munka. A fejlesztés eredményeképp egyszerűsödnek a belső folyamatok, csökkennek a minőségjelentés és a szakstatisztikai dokumentáció elkészítésével járó terhek. A KSH célja, hogy a létrejövő adatbázis alapját képezze a termékekhez kapcsolódó leíró információk, minőségjelentések előállításának, valamint információt biztosítson a termékek, az adat-előállítás minőségének folyamatos fejlesztéséhez.

Módszertani irányelvek, egységesítés, új módszerek fejlesztése

Módszertani fejlesztések terén 2020-ban az egyik meghatározó kiemelt téma a KSH céljaival összhangban a 2021. évi népszámlálásra való felkészülés volt. Ennek keretében az adatgyűjtés-módszertani megoldásokon túlmutatóan kiemelt módszertani fejlesztést jelentett a próbafelvételek tervezése, a népszámláláshoz kapcsolódó utóvizsgálat módszertani megoldásainak kialakítása, a címek kezelésére, minőségjavítására vonatkozó módszertani elvárások, megoldások kialakítása, a népszámlálást támogató pótlási megoldások tesztelése és minőségjavítása, a népszámlálás eredménytermékeinek közzétételét támogató felfedés elleni védelmi megoldások kidolgozása.

A 2020. évi Covid19-járvány módszertanilag is komoly kihívások elé állította a hivatalt. Módszertani szempontból gyors és megalapozott megoldások kialakítására volt szükség, hogy a KSH a döntéshozókat naprakész információkkal tudja ellátni a koronavírus egyes ágazatokra, statisztikai adatokra való hatásáról. Ennek érdekében olyan módszertani megoldásokat alakított ki a KSH, amelyek segítségével idősoros adataikon alapulva közelíteni tudta azt, hogy a mérések eredményében mekkora hatás tulajdonítható a koronavírus hatásának. Ezen az adatokat döntéshozók és egyéb felhasználók széles köre használja mind a mai napig. A koronavírusnak tulajdonítható hatás mérése mellett gyors módszertani

beavatkozást igényeltek az egyes adatfelvételek esetében a súlyozás, becslés terén jelentkező problémák. Ennek keretében a KSH számos adatfelvételére vonatkozóan születtek új módszertani megoldások, amelyekkel a Covid19-járvány hatásának jelenléte mellett is biztosítani tudta a KSH a statisztikák megszokott jó minőségét.

A 2020-ban elindított Adatbank projekt célja a KSH adatvagyonának korszerű, minden modern technológiai elvárást, szakmai és politikai irányelvet kielégítő egységes rendszerben tárolhatóvá, kezelhetővé és hozzáférhetővé tétele, ami megalapozza a hivatali automatizált, adatbázis-alapú tájékoztatást. A KSH adatainak újrahasonosításra is alkalmas formátumban és csatornákon való hozzáférhetősége lehetővé teszi a felhasználók számára olyan új termékek előállítását, amellyel jobban kiaknázzhatják az adatok logikai vagy tényleges összekapcsolásában rejlő potenciált, amely révén nagyobb hozzáadott értékű szolgáltatásokat tudnak előállítani és mindez hatékonyabb és gazdaságosabb működés mellett fog történni.

Az utóbbi években a KSH-ban a szakterületeken belül is igény merült fel, hogy a különböző gyakorisággal előálló adatokat időben aggregálni vagy dezaggregálni szükséges, méghozzá olyan módon, hogy az érintett adatok konzisztenciája biztosítva legyen. A KSH a hasonló megoldások egységes kezelését támogató módszertanokat alakított ki, figyelembe véve a nemzetközi ajánlásokat is. Az ún. időbeli szétosztás KSH-ban is alkalmazandó egységes módszertani kereteire módszertani ajánlás született.

A koronavírus-járvány ellenére, illetve a kiemelt népszámlálási projekt mellett információmenedzsment-oldalon is fontos előrelépést ért el a KSH azzal, hogy lakossági adatgyűjtései kérdőívek metaadatait a hivatali egységes Oracle, metarendszerbeli szabványokra migrálta át. Ez újabb nagy lépést jelent a témafüggetlen módszertani egységesítés felé, ami a működés hatékonyságjavulását hozza a KSH-nak.

Intézményi stratégiai fejlesztés

A KSH előző intézményi stratégiája 2020-ig határozta meg a fő célokat, az elvárt működés kereteit, ezért a hivatal az előző évben megkezdte kidolgozni a következő 10 év fejlesztési irányait. A hivatal a vízióvezérelt stratégiai tervezést tűzte ki célul, mivel a hihetetlen gyorsan változó környezetben a jövőkép szerepe jelentősen megnő, a jövőbeli állapot rögzítése tudja irányban tartani a folyamatos fejlődést. A stratégiai célok a hivatal erősségeire alapozva, a vízióból levezetve kerültek meghatározásra hat kiemelt célterületre – minőségszemlélet, hasznosság, innováció, hatékonyság, szerepvállalás, kompetenciafejlesztés –, összehangoltan a horizontális (pl. HR és tájékoztatási) stratégiákkal. Az első 3 éves időszakra az elérendő állapot, konkrét mérhető célok is rögzítésre kerültek, a nyomon követéshez használatos mutatókkal (KPI-ok) együtt. A munka során a hivatal építette a nemzetközi és hazai környezetet, a felhasználói igényeket, a PSI irányelveknek való megfelelést vizsgáló elemzésekre, a mérhetőségre vonatkozó nemzetközi jó gyakorlatokra is. A stratégiai célok által vezérelt, a folyamatos fejlesztés mechanizmusa (PDCA) szerinti szervezeti működés elősegítése érdekében külön tervek készültek a stratégiai menedzsmentre és a belső kommunikációra. A 2021. év feladata a célok eléréséhez szükséges fejlesztési intézkedések, beavatkozások meghatározása.

Felhasználókkal való kapcsolattartás, véleménykutatások

A KSH a működéséről és a termékek hasznosságáról, értelmezhetőségéről visszajelzést nyújtó felhasználói adatokat gyűjtött, ezeket negyedévente frissítve a kollégák számára hozzáférhetővé tette. A koronavírus okozta járvány a véleménykutatások adatfelvételére is hatással volt. Az adatfelvételek megvalósítása a személyes jelenléte igénylő interjúk, fókuszcsoporthoz helyett az online vagy egyéb személyes kontaktust nem igénylő módszerek alkalmazását követelte meg. 2020 júniusában zajlott le a népszámlálás kommunikációját támogató véleménykutatás adatfelvétele, amelynek keretében 29 fővel, 30-45 perces telefonos interjúk készültek. Emellett három nagyobb véleménykutatás (a gépi hozzáférés felhasználói

szemmel, a KSH felhasználóinak rendszeres elégedettségmérése, a KSH ismertségéről és társadalmi megítéléséről szóló felmérés), valamint egy kisebb (a megújuló STADAT belső felhasználói tesztje) felmérés előkészítése zajlott.

Adott évi publikációk, adatközlések

A KSH 270 magyar és 222 angol nyelvű kiadványt jelentetett meg. A KSH legnagyobb statikus online táblagyűjteményében, a STADAT-ban 2020 végén 1518 tábla frissült (magyarul, angolul), összesen 4468 alkalommal. A Tájékoztatási adatbázisban 385 adatkör frissítése történt meg, szintén magyarul és angolul. Honlapoldalak készültek eseményekhez, összeírásokhoz kapcsolódóan. Havi, illetve kéthavi gyakorisággal kiadásra került 4 folyóirat. 54 magyar és 15 angol nyelvű vizualizációs anyag, infografika, interaktív grafikon, interaktív alkalmazás készült el. Ezen felül a honlap témakörös oldalain 115, automatikusan frissülő interaktív ábrát (magyarul, angolul) készített el a KSH egy-egy témakör kulcsmutatóinak bemutatására.

Médiamegjelenések, sajtóesemények interjúk

Összesen közel 30 ezer esetben említette a sajtó 2020 során a KSH tevékenységét. A KSH munkatársaival 130 interjú készült. A térségek legnagyobb vállalkozásait bemutató Top 100 kiadvány 2 megyére készült el, amelyekben a KSH elemzése is helyet kaptak. (A koronavírus okozta járvány következtében azonban az ezen kiadványokat bemutató rendezvények elmaradtak.) A KSH közösségi média felületei közül a Facebook-oldal a legnépszerűbb, 2020. decemberben közel 16 ezer követője volt, majd háromnegyedével több, mint egy évvel korábban. Jelentősen nőtt a KSH többi közösségi média csatornájának népszerűsége is. A KSH Twitter-fiókját az év végén közel 1300-an, a LinkedIn-t közel hétszázan, az Instagram-fiókot több mint négyszázán követték.

Médiamegjelenések, 2020

Médiaforrás	összesen
Internet	22 479
Országos sajtó	2 352
Regionális sajtó	2 824
Rádió	1839
Televízió	417
Összesen	29 911

Honlap-látogatottság

A KSH honlapján 2020 során 6,8 millió oldalmegtekintést regisztráltak. 2,6 millió külső felhasználó kereste fel a honlapot. A koronavírus-járvány, valamint a HUNCOVER-felmérés hatása jelentősen megmutatkozott 2020 májusában, amikor a honlap látogatóinak száma megközelítette a félmilliót. A leggyakrabban látogatott menüpontok a honlapon az ELEKTRA elektronikus adatgyűjtési rendszer nyitóoldala, valamint a STADAT elnevezésű összefoglaló táblarendszer. Az angol nyelvű oldalakat 2020 folyamán közel félmillióan keresték fel.

Ügyfélforgalom

A kimondottan tájékoztatói érintettségű ügyeket (nem pedig például az adatszolgáltatással kapcsolatos kérdéseket) figyelembe véve a KSH honlapjának „Lépjön velünk kapcsolatba” felületén keresztül 3798 esetben kértek információt, illetve adatokat a felhasználók 2020 során, míg telefonon 3763 esetben keresték hasonló céllal a hivatalt. A járvány következtében

március 16. és július 1. között a személyes ügyfélfogadás szünetelt, az év többi időszakában a budapesti információszolgálatot személyesen 86 esetben keresték fel.

A hivatalos statisztikai adatok iránti igény a koronavírus okozta járvány hullámaihoz igazodva a korábbiaktól eltérő időbeli eloszlással és nagyobb mértékben jelentkezett 2020-ban. Az adatkérések megválaszolásának folyamata biztosítja a magas minőséget, a felhasználói visszajelzések alapján (1-től 5-ig terjedő skálán) 4,7-es értékelést kapott ez a szolgáltatás.

Kutatászobai hozzáférés

A KSH kutatászobáiban összesen 75 kutatás volt folyamatban 2020-ban. A leggyakrabban kutatott adatállományok 2020-ban a mikrocenzus és kiegészítő felvételei, a népszámlálás és népmozgalmi adatok, a Háztartási költségvetési és életkörülmény felvétel, a munkaerő-felmérés, a mérlegadatok, a bértarifaadatok és a külkereskedelmi statisztika voltak.

Nemzetközi tájékoztatás

A nem magyar nyelvű felhasználókat elsősorban a KSH honlapjának angol nyelvű verzióján elérhető adatokkal, kiadványokkal informálja a KSH. Ezen kívül számos, Magyarországra vonatkozó statisztikai adatot belföldi felhasználókon kívül jelentős nemzetközi szervezeteknek is átad a KSH, amelyek saját adatbázisaikban, elemzéseikben publikálják ezeket a még szélesebb nyilvánosság elérése érdekében.

A KSH 2020-ban az Eurostat felé az Edamis-rendszeren keresztül összesen 1646 állományt küldött, beleértve a metaadatokat tartalmazókat is, ebből csak adatállomány 1486 volt. Különböző gyakorisággal a KSH egyéb nemzetközi szervezeteknek is ad át adatokat, többek között az OECD-nek (főbb gazdasági indikátorok, fogyasztóiár-index) és az ENSZ-nek.

Fejlesztések a tájékoztatásban

A KSH honlapja 2019. december 14-én megújult. A honlapfejlesztés a felhasználók igényeinek és véleményének a figyelembevételével történt, azzal a céllal, hogy a felhasználók a leggyorsabban jussanak a legteljesebb információhoz egy-egy adat- vagy információigény kapcsán. A fejlesztések az alábbi területekre fókuszáltak: áttekinthetőbb menürendszer és új kereső, reszponzív kialakítás, valamint a vakok és gyengénlátók számára optimalizált, használható felület, témakörös oldalak, vagyis olyan gyűjtő oldalak, amelyek az egyes szakstatisztikai területekhez kapcsolódva az adott téma legfrissebb adataihoz, kiadványaihoz, vizualizációhoz közvetlenül juthat el a felhasználó.

A koronavírus-járvány első hullámának idején indult a KSH weboldalán a Koronavírus dosszié. Ezen a felületen a KSH a Covid19-megbetegedésekhez, illetve a járvány gazdasági és társadalmi hatásaihoz kapcsolódó adat-összeállításait, elemzéseit gyűjtötte össze. Ennek részeként jelent meg a magyar és az angol nyelvű KSH HETI MONITOR című ábragyűjtemény, ami a pandémiával összefüggő lényeges adatokat heti frissítéssel mutatja be. A halálozási adatokat a korábbitól eltérően hetente közölte a KSH, ezzel is segítve a járvány elleni adatalapú döntéshozatalt és védekezést.

Az Agrárcenzus 2020 mezőgazdasági összeíráshoz kapcsolódóan új, interaktív felület készült. A grafikonkészlet a 2016. évi gazdaságszerkezeti összeírás adatai alapján készült „térkép”, amely szemléletesen mutatja be, hogy a gyűjtött adatok milyen részletes összefüggésekben elemezhetők.

Az adatszolgáltatók számára fejlesztésre került egy olyan kereső, amelynek használatával gyorsabban és egyszerűbben megtalálhatóak az Országos Statisztikai Adatfelvételi Programhoz tartozó informatív oldalak (pl. nyomtatványok, kitöltési útmutatók, segédletek).

Önálló, interaktív alkalmazásokat is készített a KSH, például: „Eurostat – Úton lévők (honosítás)”, „Milyen népszerű a születésnapod?” címmel.

A felhasználók számára a transzparencia jegyében a honlapon folyamatosan frissítette a KSH a korábbi véleménykutatások eredményeit tartalmazó anyagait és rendszeresen mérte azok hasznosulását is. A nem teljesített adatkéréseket a KSH gyűjtötte, rendszerezte és visszacsatornáztta az adatfelvételek tervezéséhez. A felhasználói elégedettség mérésére az egyes tartalmak értékelését és fejlesztési javaslatok megfogalmazását lehetővé tevő eszköz került elhelyezésre a kiadványoknál és a STADAT-táblákon.

A 2009-ben kitört világgazdasági válság nyomán indította el az IMF a speciális adatszolgáltatási standard legfelső szintjét, az úgynevezett SDDS+ adatszolgáltatási rendszert. Az ehhez csatlakozó országok statisztikai rendszereinek a nagyobb transzparencia érdekében még magasabb elvárásoknak kell megfelelniük; az érintett adatállományok statisztikaiadat- és metaadatsere-rendszerben (SDMX) való közzétételét megkívánó átállás előkészítő folyamatának IMF-fel történő egyeztetését a KSH 2020-ban megkezdte.

Nemzetközi szerepvállalás

A koronavírus-járvány a nemzetközi munka sok területét lebéntotta, de a szakértői segítségnyújtási programok egy részét sikerült megvalósítani virtuális módon. Az EU által finanszírozott statisztikai fejlesztési együttműködések keretében, mint az IPA 2017 (Instrument for Preaccession Assistance) és a STEP (Statistics Through Eastern Partnership) a KSH szakértői négy online eseményen működtek közre az alábbi témákban: „Use of administrative data”, „Gender based violence”, „Virtual training on coordination”, „Training course on development of the production account in accordance with ESA 2010”.

2020 első két hónapjában 26 nemzetközi rendezvényre 29 szakértő utazott ki, a további nemzetközi értekezletek nagy részét a járványhelyzet miatt áthelyezték virtuális térbe, hogy a járvány ellenére is folytatható legyen a közös szakértői munka és az azzal járó szakmai egyeztetések mind az európai, mind a nemzetközi viszonylatban az ENSZ keretein belül.

A KSH 2020-ban is több magas szintű nemzetközi konferencia szervezésére készült, amelyek megtartása a Covid19-járvány kitörését követően megghiúsult. Ilyen kiemelt rendezvény lett volna az UNECE SDG workshop, a Q2020 konferencia és az EU SILC workshop. Az előkészítés során csak a Q2020 konferenciánál merültek fel kiadások, ezeket az Eurostat megtérítette.

A kétoldalú együttműködések is korlátozta a vírushelyzet, elmaradtak az albán, a mongol és a koszovói statisztikusoknak tervezett tanulmányutak.

A járványhelyzet miatt az Európai Unió tagországaiban dolgozó statisztikusok szakmai fejlődését megcélzó Európai Statisztikai Továbbképzési Program legtöbb tanfolyamát is áthelyezték a virtuális térbe, de így is sok képzés elmaradt, köztük a KSH szakértőjének közreműködésével az „Activity and Product Classifications: description, use and implementation” című tanfolyam is. 2020-ban 12 tanfolyamon – fele annyin, mint 2019-ben – a KSH összesen 19 munkatársa szerzett új ismereteket.

Külföldi gyakornokok fogadása az IPA 2017 EU támogatási program keretében a világjárványra való tekintettel szintén elmaradt.

2020-ban folytatódott a PIAAC (Programme for the International Assessment of Adult Competencies – Felnőttek Képesség- és Kompetenciamérése Program) nemzetközi kutatás hazai megvalósítása a GINOP-6.2.1-VEKOP-15-2015-00001 pályázat keretein belül, a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal (NSZFH) vezetésével és a KSH közreműködésével konzorciumi keretek között. A főmérés megalapozásához 2021. június és szeptember között egy 1500 fős mintán elvégzett próbamérés kerül végrehajtásra, aminek az előkészületei 2020-ban és 2021 első félévében lezajlottak, míg az ötezer résztvevős főmérés 2022 őszén indul és 2022 decemberéig tart. A PIAAC értékes adatokkal szolgál Magyarország felnőtt lakosságának jelenlegi képességeiről és tapasztalatairól.

Az Európai Bizottság (Eurostat) 2020-ban közzétett 28 pályázati felhívásából a KSH 13-ra nyújtott be önállóan vagy konzorciumi formában pályázati anyagot. Ezen pályázatok végrehajtása során évente ismétlődő felméréseket és az Európai Statisztikai Rendszer követelményeinek megfelelő fejlesztéseket, új módszertan hazai átültetését, implementálását szolgáló feladatok elvégzését hajtja végre a KSH. A pandémia miatt kevesebb kiírás érkezett, a beadott pályázatok száma is alacsonyabb volt a korábbi évekhez képest.

A statisztikai jártasság fejlesztése

A KSH a korábbi évek hagyományait követve 2020 őszén hetedik alkalommal hirdette meg középiskolások számára a statisztikai vetélkedőjét, a STAT WARS-t. A verseny célja, hogy támogassa a középiskolások körében a statisztikai ismeretek terjesztését, ráirányítsa a diákok figyelmét a statisztikai jártasság és tudás fontosságára, mindennapi hasznosságára, hiszen a statisztikai ismeretek napjaink elengedhetetlen részét képezik. A 2020/2021-es tanévben – a 2019/2020-as tanévhez hasonlóan már két külön korcsoportban – a középfokú oktatási intézmények 9-10., illetve a 11. és magasabb évfolyamos – tanulói mérték össze tudásukat. 2020 őszén összesen 88 – a 9-10. évfolyamban 48, illetve a 11. és magasabb évfolyamban 40 – négyfős csapat nevezett a versenyre. Amellett, hogy a verseny dobogósai értékes nyereségben részesültek, a különböző kategóriák első két helyezettjei 2020-ban az Eurostat által meghirdetett statisztikai verseny (ESC) európai fordulójában is megmérettethették magukat.

Az európai fordulóban korcsoportonként és országonként 2-2 csapat, így a 9-10. évfolyamosok közül 30, a 11. és magasabb évfolyamosok közül 31 csapat versengett. A csapatok versenyfeladatul egy kétperces videót készítettek fake news témakörben, amelyben a KSH munkatársai gyakorlati tanácsokat, szakmai információkat biztosítottak a versenyzők részére.

Együttműködésben számos felsőoktatási partnerrel (BCE, ELTE, Miskolci Egyetem, SZTE, Neumann János Egyetem) a KSH 2020-ban harmadik alkalommal is megrendezte a felsőoktatási intézmények tanulóinak szóló Stat Wars Uni statisztikaversenyt, ezúttal kizárólag alapképzésben részt vevő és Bsc-s hallgatók részére. A versenyt 2020. szeptember közepén hirdette meg a KSH, a maximum 3 fős csapatok gazdasági, társadalmi és területi adatsorokat tartalmazó feladatokban mérhették össze tudásukat. A 65 csapatból 25 csapat jutott tovább a kétfordulós, online középdöntőbe, amelyek feladatait a partneregyetemek állították össze, és a javítást is ők végezték. A középdöntőben elért eredmények alapján végül hat csapat került be a döntőbe. A Corvinus Egyetem két egymást követő év után idén is szépen szerepelt, de kihívója akadt a Miskolci Egyetem nevében, így a verseny győztese ezen két egyetem közül került ki.

Belső és egyéb képzési tevékenység

A munkatársak egyéni továbbképzési tervei határidőre elkészültek, az évközi módosítások folyamatosan rögzítésre kerültek. Összesen 1725 közszolgálati, kompetenciafejlesztő, illetve vezetőképzés teljesítése került rögzítésre 22 különböző képzés esetében az éves egyéni továbbképzési tervekben.

Elkészült és az elnöki értekezlet által elfogadásra került a 2020. évi KSH-Iskola képzési programkínálat, valamint a KSH-Iskola fejlesztésének koncepciója. A KSH – a járványhelyzet ellenére – 30 kurzust szervezett meg és tartott nyilván belső továbbképzések keretében 398 résztvevővel, összesen 658 oktatott órára került sor. Valamennyi belső képzés elbírálásra és nyilvántartásba vételre került a Nemzeti Közszolgálati Egyetem által. 65 fő vett részt pályaorientációs képzésben és a beilleszkedésükre, karrierelképzeléseikre, motivációikra vonatkozó vizsgálatban (megtartó beszélgetés).

Koordinációs tevékenység, akkreditáció

Az Stt. megerősítette a KSH koordinációs szerepkörét a Hivatalos Statisztikai Szolgálatban (a továbbiakban: HSSz), ennek alapján jogkört biztosított a KSH elnökének, hogy a törvényben meghatározott akkreditációs eljárás lefolytatásának eredményeként döntsön arról, mely szervezet folytathat a HSSz tagjaként hivatalos statisztikai tevékenységet.

Ez alapján a HSSz-hez tartozó szervezetek hivatalos statisztikai tevékenységére vonatkozó akkreditációs vizsgálatok lefolytatását a Stt. rendelte el, célként kitűzve a tagok statisztikai tevékenységének feltérképezését, folyamatainak vizsgálatát, a jó gyakorlatok összegyűjtését, az esetleges hiányosságok pótlását, az elmaradott területek, kompetenciák felzárkóztatását, illetve lehetőség szerint egyes folyamatok egységessé tételét a szervezetek statisztikai tevékenységében.

A 2018-2019-es HSSz szintű akkreditációs eljárások lefolytatásra kerültek, ezzel a HSSz valamennyi tagja vonatkozásában megtörtént az akkreditáció, ennek alapján valamennyi akkreditált szervezet a HSSz tagja maradt. 2020-ban új jelentkezőként került sor a Közbeszerzési Hatóság Stt. szerinti akkreditációjára, aminek az eredményeképpen bővült a HSSz-tagok köre.

Az akkreditációs eljárásokban a KSH fő feladatát a bizottságok adminisztratív támogatása, közvetítés a szervezetek kapcsolattartói és a bizottságok tagjai között, illetve a KSH által a bizottságokba delegált szakértők tevékenysége tette ki. A koordinációs tevékenység további részei a bizottságok munkájának megszervezése, a vizsgált szervezetekkel való kapcsolatfelvétel, az eljárások mindennemű dokumentumainak kezelése voltak.

A koordinációs tevékenység magában foglalta az elkészült akkreditációs jelentések útjának felügyeletét a vizsgált szervezetnek való visszamutatástól, a KSH elnökének aláírásán át, a KSH honlapján való közzétételig. Ezekon felül az eljárásokkal kapcsolatos utókövetés is zajlott már 2020-ban.

A bizottságok által megfogalmazott ajánlások végrehajtására fejlesztési intézkedési tervek álltak össze a szervezeteknél, amelyek teljesülésének első körös nyomon követése egy erre a célra rendszeresített státuszjelentő táblával, levelezés útján történt meg.

Eurostatnak történő adatszolgáltatás során a HSSz-nek nyújtott támogatás

A nemzetközi adatszolgáltatásban megjelenő koordinációs tevékenység az Edamis-felület használatában nyújtott segítség volt. A HSSz tagjai (a KSH-t leszámítva) és háttérintézményei 2020-ban 507 darab adatszolgáltatást teljesítettek az Eurostatnak.

Felkészülés az Európai Statisztika Gyakorlati Kódexének való megfelelést vizsgáló auditra

A KSH részt vett az Európai Statisztika Gyakorlati Kódexének való megfelelést vizsgáló auditra a kapcsolódó, Eurostat által vezetett Task Force munkájában, ennek keretében az audit módszertani anyagainak kidolgozásában és véleményezésében. A Task Force mellett a KSH tagja volt az önértékelő kérdőívet és egyéb kapcsolódó anyagokat kialakító módszertani munkacsoportoknak is. A dokumentumokat megvitatta a módszertani területek vezetőiből álló DIME-munkacsoport, valamint az Európai Statisztikai Rendszer Bizottság.

Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testület (NSKT) működése

Az NSKT-t érintő fő koordinációs tevékenységek 2020-ban az akkreditáción kívül az alábbiak voltak:

- az OSAP-tervezéssel kapcsolatos, valamint a végleges programról történő tájékoztatás.
- Az Edamis-rendszerrel kapcsolatosan felmerült minden technikai kérdéstről a KSH írásban tájékoztatta a HSSs szerveit.
- Az Országos Statisztikai Tanács–NSKT együttes ülések (2 alkalom) összehívása.

A KÖLTSÉGVETÉS VÉGREHAJTÁSA

A KSH költségvetési törvényben jóváhagyott eredeti kiadási előirányzata 20 228,7 millió forint volt, ebből a személyi juttatások 10 225,9 millió forintot, a munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó 1826,1 millió forintot, a dologi kiadások 2402,1 millió forintot, az egyéb működési célú kiadások 0,7 millió forintot, a beruházások 5721,1 millió forintot, a felújítások 20,0 millió forintot, az egyéb felhalmozási kiadások 32,8 millió forintot tettek ki.

Az intézmény eredeti bevételi előirányzata 815,7 millió forint, támogatási előirányzata 19 413,0 millió forint volt.

Az évközi módosítások során az előirányzatok az alábbiak szerint változtak:

Előirányzat-módosítások levezetése

millió forintban, egy tizedessel fő

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás	Létszám
2019. évi LXXI. törvény szerinti előirányzat	20 228,7	815,7	19 413,0	10 225,9	1 047
Módosítások jogcímenként					
- 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet 6. §-a alapján történő előirányzat-átcsoportosítás	-1 106,2	0,0	-1 106,2	0,0	0
- 334/2019. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján a központi költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2020. évi kompenzációja miatti előirányzat-átcsoportosítás	0,2	0,0	0,2	0,2	0
- Szociális statisztikai évkönyv összeállításával és megjelentetésével kapcsolatos feladatokra EMMI-től kapott támogatás miatti előirányzat-átcsoportosítás	3,0	0,0	3,0	2,4	0

- PM-KSH megállapodás OSAP 1405 és OSAP 1668 feladat átvételéről (PM SZERZ/257/2019)	12,0	0,0	12,0	10,2	0
- Statisztikai közfeladatokhoz kapcsolódóan PM-től kapott támogatás miatti előirányzat-átcsoportosítás (PM SZERZ/489/2020)	12,0	0,0	12,0	10,3	0
- Fejezetben belüli előirányzat-átcsoportosítás	-19,4	0,0	-19,4	-2,3	-0
- Egyéb működési (szolgáltatások, belföldi pályázatok pl. HUNCOVER) és felhalmozási (tárgyi eszköz értékesítése) többletbevételei	338,7	338,7	0,0	136,6	0
- Kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosítások	0,0	0,0	0,0	-2 467,6	0
- Előző évi maradvány igénybevétele	246,3	246,3	0,0	18,8	0
2020. évi módosított előirányzat	19 715,3	1 400,7	18 314,6	7 934,5	1 047

A fenti módosítások végrehajtásával a kiadási előirányzat 19 715,3 millió forintra, a bevételi előirányzat 1400,7 millió forintra, a támogatási előirányzat 18 314,6 millió forintra módosult.

A KSH 2020. évi teljesítési adatai a 2019. évi teljesítési és a 2020. évi módosított előirányzati adatokhoz képest az alábbiak szerint alakultak:

Előirányzatok teljesítésének levezetése

Megnevezés	2019. évi tény	2020. évi eredeti előirányzat ***	2020. évi módosított előirányzat	2020. évi tény	4/1	4/3
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
	millió forintban, egy tizedessel				% -ban	
Kiadás	11 804,3	20 228,7	19 715,3	19 582,0	165,9	99,3
ebből: személyi juttatás	7 073,8	10 225,9	7 934,5	7 827,4	110,7	98,7
Bevétel	845,7	815,7	1 154,4	1 154,4	136,5	100,0
Támogatás	10 356,4	19 413,0	18 314,6	18 314,6	176,8	100,0
Költségvetési maradvány	848,7	0,0	246,3	246,3	29,0	100,0
Létszám (fő)	912**	1 047*	1 047	982**	107,7	93,8

* eredeti, elemi költségvetésben szereplő létszám

** tény, éves átlagos statisztikai állományi létszám

*** megegyezik a 2020. évi törvényi módosított előirányzattal

A kifizetett személyi juttatások az előző évi 7073,8 millió forinthez képest 10,7%-kal növekedtek. Ezen belül a foglalkoztatottak személyi juttatásai 193,5 millió forinttal 2,8%-kal csökkentek, míg a külső személyi juttatások 947,1 millió forinttal 800,6%-kal növekedtek. A foglalkoztatottak személyi juttatásainak csökkenése kettős hatás eredménye: egyrészt az átlagos statisztikai létszám növekedésével összefüggésben nőttek a törvény szerinti illetmények, munkabérek, a béren kívüli juttatások egy főre jutó összege 2020. évben emelésre került, másrészt a céljuttatások, valamint a 2018. évi létszámcsökkenéshez kapcsolódóan kifizetett végkielégítések összege nagymértékben csökkent 2019. évhez viszonyítva. A külső személyi juttatások növekedése az Agrárcenzus 2020. évi végrehajtás elszámolásának kifizetéséből adódik.

A KSH elemi költségvetésének részeként tervezett átlagos statisztikai állományi létszám 1047 fő volt. A 2020. évi tényleges átlagos állományi létszám azonban – a betöltetlen álláshelyek, illetve a tartós távollétek miatt – 982 főt tett ki. A 2020. évi átlagilletmény az előző évhez képest – elsősorban a személyi összetételben bekövetkezett változások miatt – 1,3%-kal, 474 453 forintra nőtt.

A dologi kiadások 2020. évi teljesítése (3555,5 millió forint) 954,2 millió forinttal (36,7%-kal) növekedett, mely az informatikai szolgáltatások igénybevételének, a szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások, az egyéb szolgáltatási kiadások, a reklám- és propagandakiadások, a működési célú előzetesen felszámított ÁFA és az egyéb dologi kiadások növekedésének, illetve a kiküldetések kiadásainak és a fizetendő általános forgalmi adó csökkenésének eredménye. A növekedést elsősorban a népszámlálás előkészítéséhez és az Agrárcenzus végrehajtásához szükséges beszerzések okozzák, a csökkenések a koronavírus miatt elmaradó utakkal, illetve ÁFA elszámolási módszer 2019. évi megváltozásával magyarázhatóak.

Az egyéb működési célú kiadások teljesítése 2541,0 millió forinttal növekedett 2019. évhez képest, melynek fő oka, hogy a népszámlálás végrehajtása érdekében – a 362/2020 (VII.23.) Korm. rend. 7.§-ával összhangban – a KSH együttműködési megállapodásokat kötött önkormányzatokkal a népszámlálás feladatainak elvégzésére és ezen megállapodások alapján előleg került utalásra az önkormányzatok részére.

A beruházások összege 3764,7 millió forinttal (673,8%-kal) növekedett, amely elsősorban az Agrárcenzus és a Népszámlálás végrehajtásához szükséges beszerzésekből adódott. A felújítások összege 60,5 millió forinttal (97,9%-kal) csökkent a 2019. évi teljesítéshez képest, amelynek legfőbb okai a járványhelyzet miatti elmaradt munkálatok.

A KSH a 2020. évi felhalmozási kiadásokat alapvetően a népszámláláshoz és az Agrárcenzushoz használt tabletek és laptopok vásárlására, illetve a szerver infrastruktúra megújítására használta fel.

A kiemelt állami nagyberuházások, fejlesztési projektek végrehajtása a KSH 2020. évi feladat-ellátását nem érintette.

Az előzőleg említett felhalmozási kiadásokkal összhangban az immateriális javak nettó értéke 58,0 millió forinttal (26,2%-kal) növekedett.

Az ingatlanok nettó értéke – elsősorban az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 28/A. § előírásai szerinti állami elhelyezési célú ingatlanhasználati jogviszonnyal érintett, elhelyezési célú és rekreációs célú ingatlanok átadása miatt – 1717,9 millió forinttal (56,8%-kal) csökkent.

A gépek, berendezések, felszerelések, járművek nettó értéke 683,6 millió forinttal (170,1%-kal) növekedett, amely döntő részben a népszámlálás és Agrárcenzus végrehajtásához szükséges eszközök, illetve egyéb informatikai eszközök beszerzésére vezethető vissza. 2020. évben a gépek, berendezések, felszerelések esetén a 0-ra leírt eszközök aránya a 2019. évi

73,9%-ról 78,5%-ra növekedett; az elhasználódottsági mutató ugyanakkor 90,0%-ról 84,5%-ra csökkent.

A költségvetési bevételek 2020. évi teljesítése (1154,4 millió forint) 308,7 millió forinttal növekedett 2019. évhez viszonyítva, amelynek legfőbb oka a belföldi és az európai uniós pályázati forrásokból realizált egyszeri bevételek növekedése.

A 2020. évben végrehajtott vagyonhasznosítások kapcsán 1,3 millió forint bevétel keletkezett, melyeket üzemeltetési kiadások finanszírozására használt fel az intézmény.

2020. évben értékvesztés elszámolására nem került sor, behajthatatlan követelés 66 ezer forint volt, mely 2019. évi fizetési határidejű, kis összegű követelések kapcsán került elszámolásra.

A követelésállomány alakulása, lejárat szerinti összetételben az alábbi:

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Követelés összege
Költségvetési évben esedékes követelések működési bevételre	1,1
Költségvetési évet követően esedékes követelések működési bevételre	157,4
Költségvetési évet követően esedékes követelések felhalmozási célú átvett pénzeszközre	60,2
Követelés jellegű sajátos elszámolások	1,8
Összes követelés	220,5

A költségvetési évben, illetve évet követően esedékes működési bevételek elsősorban vevőkövetelésekből, a felhalmozási bevételek pedig a dolgozói lakáskölcsönökhöz kapcsolódó követelésekből adódnak. A követelés jellegű sajátos elszámolások igénybe vett szolgáltatásra adott előlegekből, illetve folyósított, megelőlegezett TB és családtámogatási ellátások elszámolásából adódnak.

Az intézmény 2019. évi költségvetési maradványa 246,5 millió forintot tett ki, amelyből 162,5 millió forint kötelezettségvállalással nem terhelt volt. A kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány összege – az Ávr. 150. § (4) bekezdése alapján – a Központi Maradványelszámolási Alap számlájára 2020. április 2-án átutalásra került. A kötelezettségvállalással terhelt költségvetési maradvány összege a kapcsolódó kötelezettségvállalási dokumentumokban foglalt feladatokra teljes körűen felhasználásra került.

Az előirányzatosított és a 2019. évi költségvetési beszámoló szerinti maradványként jelzett összeg különözete abból adódik, hogy az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet (továbbiakban: Áhsz.) 56/A. §-a egyszeri lehetőséget biztosított az államháztartási szervezetek számára a korábbi évek helytelen maradvány-elszámolásaiból eredő eltérések helyesbítésére.

Az intézmény 2020. évi költségvetési maradványa (133,3 millió forint) teljes egészében kötelezettségvállalással terhelt volt. A kötelezettségvállalással terhelt maradvány keletkezésének főbb okai:

- az európai uniós pályázatok alapján kapott és még fel nem használt előleg;
- a pénzügyi teljesítések egy részének előre nem látható okokból történő áthúzódása 2021. évre.

A fejezetnél a dolgozók lakásépítésének támogatását a KSH kormányhivatal kezeli. 2019. évben lakásépítési támogatásban 1 fő részesült, összesen 2,5 millió forint összegben.

A céltartalékból a KSH – a közszférában foglalkoztatottak bérkompensációjára – összesen 0,2 millió forint többlettámogatásban részesült. A rendkívüli kormányzati intézkedések előirányzatból, a Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka Alapból, illetve a Központi Maradványelszámolási Alapból a KSH-nál nem történt felhasználás.

A KSH az alapító okiratában és a Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltakkal összhangban vállalkozási tevékenységet nem folytatott. A KSH alapítói/vagyonkezelői támogatást nem folyósított gazdasági társaságok, alapítványok, közalapítványok, társadalmi szervezetek részére.

A Magyar Államkincstárral (a továbbiakban: MÁK) az intézmény kapcsolata jó. A MÁK információs rendszere folyamatosan javul. Ez hozzájárul a finanszírozásnál, az előirányzat-gazdálkodásnál, illetve a számlák kifizetésénél felmerülő problémák megoldásához. A KSH a pénzforgalmat a Kincstári Egységes Számlán bonyolította le.

A KSH elnöke a statisztikai közfeladatok részbeni ellátására – a statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény 6/A. §-val összhangban – 2013 júniusában 33,0 millió forint induló tőkével megalapította a STATEK Kft-t. A magyar állam 100%-os tulajdonában álló Kft. a számára előírt statisztikai közfeladatok teljesítésére vonatkozóan 2020. évben a KSH-tól 831,7 millió forint támogatásban részesült.

